

goe03 OVERHEIDSINGRIJPEN IN DE PRIJSVORMING

UITGANGSSITUATIE:

$$Q_v = -2P + 8$$

$$Q_a = P - 1$$

$$Q_v = Q_a \rightarrow -2P + 8 = P - 1 \rightarrow P_e = 3 \rightarrow Q_e = 2$$

MAXIMUMPRIJZEN EN MINIMUMPRIJZEN

Als de prijs te hoog is voor de consumenten:
instellen **maximumprijs** (+ rantsoenering)

Stel: maximumprijs van €2,50

$$Q_v = -2P + 8 = -5 + 8 = 3$$

$$Q_a = P - 1 = 2,5 - 1 = 1,5$$

$$Q_v > Q_a \rightarrow \text{rantsoenering}$$

Als de prijs te laag is voor de producenten:
instellen **minimumprijs** (+ steunaankopen)

Stel: minimumprijs van €3,50

$$Q_v = -2P + 8 = -7 + 8 = 1$$

$$Q_a = P - 1 = 3,5 - 1 = 2,5$$

$$Q_v < Q_a \rightarrow \text{steunaankopen}$$

KOSTPRIJSVERHOGENDE BELASTINGEN EN KOSTPRIJSVERLAGENDE SUBSIDIES

Stel dat er een **belasting** van €0,60 per eenheid wordt opgelegd aan producenten.

$$Q_v = -2P + 8$$

$$Q_a = P - 1,60^*)$$

$$Q_v = Q_a \rightarrow -2P + 8 = P - 1,60 \rightarrow 3P = 9,60 \rightarrow P_e = 3,20$$

Als gevolg van een belastingheffing van €0,60 is de prijs voor de consumenten met €0,20 gestegen.

*) Producenten verhogen de prijs met de af te dragen belasting.

$$Q_a = P - 1 \rightarrow P = Q_a + 1 \rightarrow P = Q_a + 1 + 0,60 \rightarrow P = Q_a + 1,60 \rightarrow Q_a = P - 1,60$$

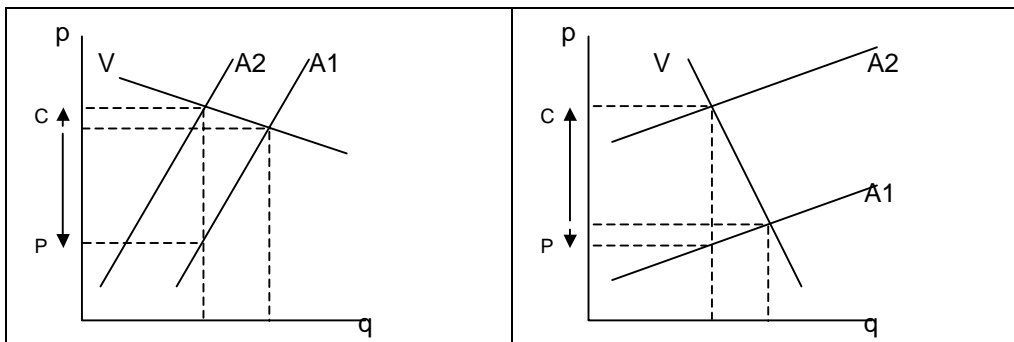
Met behulp van onderstaande grafieken kan de werking van een belastingheffing worden toegelicht.

Door belastingheffing met een vast bedrag per eenheid verschuift de aanbodlijn met het belastingbedrag naar boven. Bij dezelfde aangeboden hoeveelheid hoort immers een hogere prijs.

De mate van prijsstijging (de mate waarin een belastingheffing wordt afgewenteld op de consumenten) is afhankelijk van de elasticiteit van de vraag- en aanbodlijn.

Als de vraag elastischer is dan het aanbod (de vraaglijn verloopt vlakker dan de aanbodlijn), betalen de producenten het grootste deel van de belasting, de prijs die consumenten betalen stijgt dan niet sterk.

Als het aanbod elastischer is dan de vraag (de aanbodlijn verloopt vlakker dan de vraaglijn), betalen de consumenten het grootste deel van de belasting, de prijs die consumenten betalen stijgt dan sterk.

Uiteraard kan voor kostprijsverlagende subsidies een vergelijkbaar verhaal worden afgestoken.

Stel dat er een **subsidie** van €0,60 per eenheid wordt verleend aan producenten.

$$Q_v = -2P + 8$$

$$Q_a = P - 0,40^*)$$

$$Q_v = Q_a \rightarrow -2P + 8 = P - 0,40 \rightarrow 3P = 8,40 \rightarrow P_e = 2,80$$

Als gevolg van een subsidieverlening van €0,60 is de prijs voor de consumenten met €0,20 gedaald.

*) Producenten verlagen de prijs met de te ontvangen subsidie.

$$Q_a = P - 1 \rightarrow P = Q_a + 1 \rightarrow P = Q_a + 1 - 0,60 \rightarrow P = Q_a + 0,40 \rightarrow Q_a = P - 0,40$$

Door subsidieverlening met een vast bedrag per eenheid verschuift de aanbodlijn met het subsidiebedrag naar beneden. Bij dezelfde hoeveelheid hoort immers een lagere prijs.

De mate van prijsdaling (de mate waarin een subsidieverlening ten goede komt aan de consumenten) is afhankelijk van de elasticiteit van de vraag- en aanbodlijn.

Als de vraag elastischer is dan het aanbod (de vraaglijn verloopt vlakker dan de aanbodlijn), ontvangen de producenten het grootste deel van de subsidie (geringe prijsdaling).

Als het aanbod elastischer is dan de vraag (de aanbodlijn verloopt vlakker dan de vraaglijn), ontvangen de consumenten het grootste deel van de subsidie (forse prijsdaling).